

Public education
Discover a world of opportunities

KAREN

ကတီးဆိတီးဖျဉ်ကို

ဟါလိ ကတီးဆိတီးဖျဉ်ကို

Department of
Education

တၢ်လၢနကဘၣ်ကွၢ်လၢအီၤဖဲနဖိစးထီၣ်ကတီးဆိတီးဖျဉ်ကိုန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

တၢ်မနုၤအိၣ်လၢအပူၤလဲၣ်.

န့ၣ်ဆၢကံၢ်အတၢ်လဲၣ်က့ၤ	၄
တၢ်လဲၣ်နီၤဖျါလၢအဆိအသီတဖၣ်ဒီးဒိၣ်န့ၣ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်	၅
တၢ်န့ၣ်ဒီးတၢ်ဖျါကံၢ်တၢ်စးထီၣ်တၢ်ထီၣ်ကံၢ်ထီၣ်ကံၢ်လၢတၢ်ယုၤဖျါဒီးဆိတသ့လ့ၤတက့ၤ	၆
န့ၣ်မၤမၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.	၈
တၢ်လဲၣ်ဆူကံၢ်ကိးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်အရ့ၣ်ဒိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ	၁၁
လၢဟံၣ်အပူၤန့ၣ်မၤတၢ်မနုၤလဲၣ်.	၁၂
တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးထီၣ်အကုၤအကလၢန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဆိကံၢ်	၁၃

အစိၣ်ဖိ-ဟၢလိကတၢ်ဆိတၢ်ဖျါကံၢ်ကိးတဖၣ်ဝဲန့ၣ်စးထီၣ်ကတၢ်ဆိတၢ်ဖျါကံၢ်ကိးလၢန့ၣ်ဒီးလၢကွၢ်ဖိဆိသ့န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

SCIS အနီၣ်ဂံၢ်- 1710398

ISBN နီၣ်ဂံၢ်- 978-0-7307-4564-8

© Department of Education
Western Australia 2015

တၢ်ထုးထီၣ်ဂုၤလီၤတခါအံၤတၢ်စးကျဲၤထုးထီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဆီၤလၢဒီတဘျီအပတီၢ်မ့ၢ်တၢ်တက့ၢ်တၢ်ဒီးလၢအက့ၢ်အဂီၢ်တကလုာ်ဂုၤတကလုာ်ဂုၤလၢတၢ်ကူၣ်ဘျီကူၣ်သ့အတၢ်ကရၢကရိအအိၣ်သ့ဝဲဒၣ်ဒီးအတၢ်ပညိၣ်တဘျီမ့ၢ်တၢ်ယုၤဆိထီၣ်ကျိၣ်စ့လၢတၢ်ကူၣ်ဘျီကူၣ်သ့အစိၣ်န့ၣ်ဘၣ်.

တၢ်ဖိတၢ်လိတခါအံၤဆိဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကယုထီၣ်ဆီၤလၢတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်အကၢၤအကြးအဘျီအသိးန့ၣ်လီၤ.

Department of Education

151 Royal Street
East Perth WA 6004

လိတစိနီၣ်ဂံၢ်- 9264 5803

ဖၢၢ်ယဲၤကျးစး- education.wa.edu.au

လံာ်ဆံးဆံးဖိတဘျာ်အံးမုာ်ဝဲဒုဂ်လၢနကီုခိဖျိနဖိမုာ်ပုလၢအစးထီၣ်ကတီုဆိတီုဖျၢၣ်ကိအယိလီု.

ရဲပုးနၢတၢ်ယးတၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးလၢကတီုဆိတီုဖျၢၣ်ကိလၢတသိအတီုပုအကီုဒီးဟံလုာ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးထီၣ်တဖၣ်လၢကမၤစၢနၢလၢနကဆိလီုဟံလီုနဖိလၢကိအပူအကီုန့ၣ်လီု.

ဒ်သရၣ်အခိၣ်ထံးတဂၤလၢနဖိအကီုအသိး,တၢ်လၢနမၤအိၤန့ၣ်အရၢဒိၣ်ဒိၣ်မးလီု.ကိအတၢ်မၤလိနံၣ်အခိၣ်ထံးတဖၣ်သ့ၣ်ထီၣ်အသးလၢနဖိအတၢ်လဲၤခိဖျိလၢဟံၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ်ဒီးဆိလီုတၢ်ခိၣ်တယၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အခါဆုမဲၣ်ညါတၢ်မၤလိမၤဒီးအကီုန့ၣ်လီု.

တၢ်ဆိၣ်ဝဲဒုဂ်တဘျးအါမံၤလၢနမၤအိၤသ့ဝဲဒုဂ်လၢနကဆိၣ်ထွဲနဖိတၢ်မၤလိမၤဒီးအကီုန့ၣ်လီု.

လံာ်ဆံးဆံးဖိတဘျာ်အံးဟ့ၣ်နၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးထီၣ်တဖၣ်ဘၣ်ယးတၢ်လၢနမၤအိၤလၢဟံၣ်သ့ဝဲလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ပိၤသးဝးလၢတၢ်လၢနဖိမၤလိန့ၣ်အိၤကိးနံၤဒဲးလၢကတီုဆိတီုဖျၢၣ်ကိအပူန့ၣ်လီု.

ယုထံၣ်န့ၣ်ပလိအဖိခိၣ်
 လံာ်လံာ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်နီုနီုအကဘျးတဖၣ်
 လၢအဘၣ်တၢ်မၤပုၤလီုအိၤဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်
 ဆိကမးထီၣ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢအပုၤတၢ်သ့ၣ်
 ဖံ့သးညိလၢနမၤအိၤဒီးနဖိလၢဟံၣ်
 သ့ဝဲဒုဂ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ပှ်ယဲးဘျးဝဲ-education.wa.edu.au

နမိအကိုအတတ်လဲကျ

ဖိသပ်တဖပ်မလိန့်တတ်လဲအကါဒိန်တဖပ်တဘျူးမံတရူးအဲသုဉ်စးထီဉ်ထီဉ်ကွဲန့ဉ်လီ။

အဲသုဉ်မလိန့်တတ်လဲအနီဉ်ဖဲအိဉ်လဲဟံဉ်အခါ။လဲအသမုသကိးတဖပ်အဆိဉ်ဒီးအဟံဉ်ဖိလိမိအဆိဉ်။လဲလီၤကဝိတတ်လိဉ်ကွဲသကိးအကရုတဖပ်အဆိဉ်။လဲဖိသုဉ်ဒီးမိၤဟံဉ်ထံဉ်လိဉ်သးအလီၤတဖပ်အဆိဉ်။ဒီးလဲဖိသုဉ်။ဟံဉ်ဖိလိမိအတတ်ကွဲထွဲကဟုကယတ်လဲမုဆါဒိအလီၤဖဲအဲသုဉ်မုထီဉ်တခီအဆိဉ်ဒီးလဲတီဖိသုဉ်အဆိဉ်န့ဉ်လီ။အဲသုဉ်ကဟံဉ်ထီဉ်ယုဉ်တတ်လဲအမလိန့်ဝဲတဖပ်ခဲလက်ဆုကွဲဖဲအဲသုဉ်စးထီဉ်ကတီဆဲတီဖုဉ်ကွဲအခါန့ဉ်လီ။

ဖိသပ်တဖပ်မလိန့်တတ်အဂုကတတ်ဖဲအဲသုဉ်ဒီးန့ဉ်ဘဉ်တတ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၤလဲအဟံဉ်ဖိလိမိတဖပ်န့ဉ်လီ။နမုၤန့ဉ်လီၤဟံဉ်ယုဉ်လဲအနမိအတတ်မလိမိဒီးအပူဒီးအါ။နမုၤတဲတီဒီးကွဲသရဉ်တဖပ်အါအါဒီးနသုခံဂလၢဂမၤစၤနမိသုဂုဒိဉ်ထီဉ်န့ဉ်လီ။တတ်မၤသကိးတတ်ဒီးကွဲလဲအဆုဉ်အကိးဒီးတတ်ဆဲးကျိးဒီးကွဲသရဉ်ခဲအံၤခဲအံၤမလိတတ်နမိမန့ဉ်တတ်စးထီဉ်ဘဉ်ကွဲလဲတတ်အကတီၤအပုၤအဂုကတတ်န့ဉ်လီ။

လဲကတီဆဲတီဖုဉ်ကွဲအပူ။နမိသုဉ်ထီဉ်တတ်သုတတ်ဘဉ်လဲအရဒိဉ်ဝဲလဲအမန့ဉ်ဝဲလဲအနီဉ်ဖဲအိဉ်လဲဟံဉ်အခါတဖပ်အံၤဆုညါန့ဉ်လီ။တတ်သုတတ်ဘဉ်တဖပ်အံၤဘဉ်တဘဉ်ကဟံဉ်ယုဉ်နဆိဉ်အံၤတဲဘဉ်ယးတတ်ဂုလဲအထူးန့ဉ်အသုဉ်အသးတဖပ်သုဝဲဒဉ်။တုတတ်ဂီတဖပ်။ဟံဉ်မအသးလဲအကွဲးလိဉ်။တီၤနီဉ်တတ်အလွဲ။နီၤဂံၢ်တဖပ်ဒီးတတ်အဒိဉ်အဆဲးအကွဲအဂီတဖပ်ဒီးနီၤဟ့ဉ်တတ်ဒီးပုၤအဂတဖပ်န့ဉ်လီ။

နတတ်သုဉ်ဆုဉ်သးဂဲၤမၤစၤနမိဆိလီၤအသးလဲအပူဒီးဟံဉ်ကဟာဉ်နသးလဲတတ်လဲအဲသုဉ်မလိန့်အီၤလဲတသီဘဉ်တသီအတီၤပူန့ဉ်လီ။

တၢ်လဲၤခိဖျိလၢအဆိအသီတဖၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ခိၣ်ထီၣ်ထီၣ်

ဖိသၣ်တဖၣ်အခိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်“တၢ်မၤတခါလၢအဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်”န့ၣ်လီၤ.

ဖဲအသးသမ့အခိၣ်ထံးစ့ၤကိၣ်န့ၣ်န့ၣ်.နဖိအခိၣ်န့ၣ်ခိၣ်ထီၣ်ဃုသးန့ၣ်လီၤ.ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်လဲၤဝဲသးန့ၣ်န့ၣ်.အခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ခိၣ်ထီၣ်ထီၣ်လံၤအမူးကယၤဂ့ၢ်ဝဲအသီ-တၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်ဖဲနဖိအနီၢ်ဆဲး

ဒံးအခါန့ၣ်အရၢခိၣ်မးလီၤ.တၢ်ဆဲးဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်အတၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်သးဒီးန့ၣ်.နဟံၣ်ဖိယီဖိ.တံၤသကိးတဖၣ်.ကွၢ်အပုၤမၤတၢ်ဖိဒီး

ပုၤအဂၤလၢကွၢ်အပုၤတတမၤစၢနဖိမၤန့ၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဖိ.နီၢ်သးဒီးတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးဂ့ၢ်ဝဲတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲန့ၣ်လီၤ.လီၤဆိဆိအရၢခိၣ်ဝဲဒၣ်လၢဖိသၣ်အကတီၢ်တၢ်မၤလိမၤဒီးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲဟ့ၣ်နဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လၢအကမၤလိသးဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်.တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျိးဒီးပုၤအဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ်.မၤန့ၣ်တၢ်လၢအတၢ်တဖၣ်ဒီးယံာ်လီၤကျါလီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်လၢအဆိဒီးတၢ်မုၢ်လၢသးဖျိဒီးတၢ်သ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်အပုၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢတၢ်.တၢ်လိာ်ကွဲတၢ်လိာ်ကွဲတဖၣ်.တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤ.တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲဒုးကဲထီၣ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ်တၢ်.တၢ်ဝဲသကိးတၢ်.တၢ်ထီၣ်တၢ်.တၢ်ဂဲၤကလံၣ်.တၢ်ဖးလိာ်.တၢ်ကွဲးလိာ်ဒီးတၢ်တ့တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤခဲလၢဂၢၤမၤစၢနဖိအခိၣ်န့ၣ်အတၢ်ခိၣ်ထီၣ်အကွဲတဖၣ်လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးတၢ်မၤလိမၤဒီးန့ၣ်လီၤ.

တချူးတီးဖုန်ကို တားစးထိန်တားထိန်ကိုထိန် ကီလါတားဟုာ်ပုဖျူးအီးတသုလုာ်တက့ာ်

ဖဲတီးဖိသုာ်အကိုတားမလိတက့ာ်တတိလါတနန်အဂီဝံအလီခံနဖိကလဲအကတ
တီးဆိတီးဖုန်ကိုလါတားဆါကတီအပုနနလီ။

တားအံမုာ်တားထိန်ကိုအခိာ်ထံးတနန်လါလုာ်တက့ာ်တကဘာ်ထိန်အီးလါမုာ်နုာ်အီးစ
တြဲလယါအပုနနလီ။

ကတီးဆိတီးဖုန်ကိုအတီးအေးတဖုန်အံလါကလိာ်အသးဒီးတီးဖိသုာ်အတီးအေးတဖုန်
လါအဆိဒီးဖိသုာ်အတားမကဲထိန်တဖုန်လါတားဒူးနုာ်အီးဟ်ယုာ်တဂီလါအလွာ်
ကပီဒီးလိာ်တီးဖျါတဖုန်လါအဆိာ်ဝးတရံးတီးအေးနုာ်လီ။

ဖိသုာ်တဖုန်ကုသီးဝဲဒုာ်အကိုအတားကုတားကဲအဆိာ်လါကတီးဆိတီးဖုန်
ကိုအခါနုာ်လီ။လါတားဂုာ်တဂျါအဂီဝံအဂီဝံဆဲးကျီးဘာ်
နကိုဘာ်ယးကိုအတားကုတားသီးမနုာ်တဖုန်လဲာ်ဒီးတားကဘာ်ပုဖျူးအီး
လါတားလီဝဲလဲာ်နုာ်တက့ာ်။

ကိုအိာ်ဝဲတဘျူးဖျါလါအကျဲမဲဝဲတဟုာ်တဂုာ်တဂျါအတားထံာ်
လီာ်သးတဘျူးကိုတားမလိအနုာ်စးထိန်မုတမုာ်ဖဲကိုတားမလိအကတီစးထိန်
အခိာ်ထံးစုနွဲအတီပုနနလီ။တားအံဟုာ်နုာ်တားခွဲတားယာ်လါနကထံာ်လီာ်ဘာ်
နသးဒီးကိုသရဂ်ဒီးဟံာ်ဖိဖိလါအကတဖုန်ဒီးယုထံာ်နုာ်တားလါတားရဲဂျါဟ်အီး
လါနုာ်အံအဂီဝံနုာ်လီ။နဟဲထိန်မုာ်တဘျူးတခီဆဲးကျီးဘာ်ကိုမုတမုာ်တဘာ်
တားဒီးကိုသရဂ်လါတားကမနုာ်တားဆါကတီလါတားကထံာ်လီာ်သးအဂီဝံတက့ာ်။

ညီနုာ်အဖိအသရဂ်အုာ်နုာ်တဂုာ်တဂျါအလိာ်ဆုဟံာ်ဒီးအရဲဒိာ်ဝဲဒုာ်
လါတားကဟံးနုာ်တားဆါကတီဒီးဖးဝဲဒုာ်တကစိာ်သုာ်တဖုန်အံနုာ်လီ။

နတားနုာ်လီဟ်ယုာ်လါကိုအပူမဲအနဖိလါအက
ဆိလီအသးခွဲဒီးမဲအနလါနကနုာ်ဟံာ်မုာ်နကဘာ်ဆိာ်ထွဲမဲအဲဝဲသုာ်
အဂုာ်ကတားလါကျဲလဲာ်နုာ်တက့ာ်။

လက်ထဲကတော့ ပုလင်းတိုက်မနုကလဲထိုင်လည်.

ဖဲကွဲအနံ့စားထိုင်သိသိအခါန့ဉ်နဖိအကွဲသရဉ်ကဟ့ဉ်သဆဉ်ထိုင်နုလနကဆိဉ် သကိးဘဉ်တီးဒေးန့ဉ်လီ.

မ့ဉ်သ့မ့ဉ်ဘဉ်, ကျွဲးစးသူတၢ်ဆကတၢ်အရုဒိဉ်တခါအံးဒီးနဖိတက့ဉ်. တၢ်အံးမ့ဉ်တၢ်ဆကတၢ်တခါလနကထံဉ်န့ဉ်နဖိမတၢ်မနုတဖဉ် လကွဲလဲဉ်ဒီးတၢ်လနမအံးသ့ဝဲဒဉ်လဟံဉ်လအကဆိဉ်ထွဲမအံးန့ဉ် မ့ဉ်တၢ်မနုတဖဉ်လဲဉ်န့ဉ်လီ.

မလီတၢ်တၢ်နသးလနကဘိဉ်န့ဉ်မ့ဉ်ဆါခိတၢ်ဆိဉ်ဒီးကိဉ်ဖိနိဖိလအကဲဂံၢ်ကဲဘါလန ဖိအဂီၢ်ကိးနံးဒဲးတက့ဉ်.

နဖိအကွဲသရဉ်ရံဉ်ကျဲးမဝဲဒဉ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲတဖဉ်လအလဲတဖြုယီဒီးအဝဲသ့ဉ် အတၢ်မလီမဒီးန့ဉ်လီ. ကိးနံးဒဲးန့ဉ်ဆိဉ်ဝဲဒဉ်ဒီးနီၤခိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲတဖဉ် အယိမလီတၢ်ဝဲဒဉ်လနနဖိကူသိးတၢ်ကူတၢ်သိးလအဖိမိဒီးတၢ်မတဖဉ်တက့ဉ်.

တၢ်ဟ်ပနီဉ်မ့ဉ်နံးတဖဉ်ကဆိဉ်ဝဲဒဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်ဖဲနဖိမိဉ်လံာ်လဲလံာ်ရိဒေးတဖဉ် ဆုတၢ်ချာသ့န့ဉ်လီ. မနီဉ်ယာ်နံးလီတဖဉ်အံးဒီးကျဲးနီဉ်အီၤလဲလံာ်နံဉ် လံာ်လါအပူလအဆိဉ်လဟံဉ်တခါအပူမ့ဉ်ဒ်သိးနဒီးနဖိကကတၢ်ကတီၢ်ဟ်သုသးဒီး မန့ဉ်တၢ်ဆကတၢ်တခါလအသုကဖးသကိးလံာ်တပူယီတက့ဉ်.

ဖဲကတီၢ်ဆိတၢ်ပုဉ်ကွဲတၢ်မလီအနံးမ့ဉ်ကတၢ်န့ဉ်. နကဘဉ်ဟဲအိဉ် ကျဲးနဖိလအတီးဒေးအပူလီ. ပုအကတမ့ဉ်ကဟဲအိဉ်ဖိသဉ်တစီ. ဒုးသ့ဉ် ညါကွဲလဲလါအဆိမ့ဉ်ဒ်သိးကွဲသရဉ်ကသ့ဉ်ညါဟ်ပုလကဟဲအိဉ်ဖိသဉ်မ့ဉ်မတလဲဉ် န့ဉ်လီ.

ပလီၢ်ပဒီးသးလအမ့ဉ်အတၢ်ကိးတက့ဉ်.
မလီတၢ်နနသးထီၣ်တၢ်လနနဖိအိဉ်ဒီးခိဉ်ချီဉ်ဒီးဖူထီဉ်
ကသံဉ်ဒီးသးမ့ဉ်ကိးနံးဒဲးန့ဉ်တက့ဉ်.

နမိကမာလိနွာ်တာ်မနုလဲာ်.

ကတီးဆီတီးဖုာ်ကွဲာ်ဟ့ာ်ဝဲဒုာ်နမိတာ်သ့တာ်ဘၣ်အကလုာ်ကလုာ်လၢအဆိာ်ရဲာ်လီၤအသးတဖၣ်လၢကမၤစၢအဘဲသ့ာ်လၢအကနီၤဟံာ်ခိာ်တဘျီအံၤအဂီၢ်လီၤ.နမိမာလိအါထီာ်ဘၣ်ယးတာ်သ့ဖးသ့ကွဲးဒီးတၢ်ဂံာ်တၢ်ဒူးဒီးမၤန့ၢ်အါထီာ်နီၢ်တၢ်ဒူးဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝဲဒုာ်သ့တာ်ဘၣ်တဖၣ်အူညါ.တၢ်သ့ဟံာ်ထံနီၤဖးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအဘၣ်ဒီးကမၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိာ်ထီာ်တၢ်လၢအသီအသီဒီးနီၢ်ခိအတၢ်အိာ်မုာ်အိာ်ဟ့ၢ်လီၤ.နမိမၤန့ၢ်အါထီာ်တၢ်သ့တာ်ဘၣ်လၢစးဖိကဟ့ာ်အပူၤန့ၢ်လၢတဖၣ်.စဲအ့ၣ်.ပုၤကူပုၤကညီာ်ဝဲဒုာ်တဖၣ်ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝဲဒုာ်အဘဲအ့ၣ်တၢ်မာလိတဖၣ်ဒီးက့ၢ်ကွဲာ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.နမိအကွဲာ်သ့တဖၣ်ထၢန့ၢ်ဖိာ်ပုၤဂ့ၢ်ဝဲဒုာ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤခိဖျိဒီးအတၢ်ဟဲလၢလဲာ်အလီၤအက့ၢ်လၢတၢ်ကမၤစၢတၢ်မာလိမၤဒီးအတၢ်ရဲာ်တၢ်က့ၢ်တဖၣ်တၢ်ပညိာ်အီၤလီၤလၢအကဘၣ်လီာ်အသးဒီးနီၢ်တၢ်အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်မာလိန့ၢ်အဲးကလံးအလီၤကဝီၤ

တၢ်ကန့ၢ်တၢ်ဒီးတၢ်စံးတၢ်ကတီးတၢ်

နမိန့ၢ်လီၤဟံာ်ပုၤဂ့ၢ်ဝဲဒုာ်လၢတၢ်ဒူးဒီး.ကရူၢ်ဒီးတဖုာ်စုာ်တၢ်တဲသကိးတဖၣ်အပူၤန့ၢ်လီၤ.အဘဲသ့ာ်ကန့ၢ်ဝဲဒုာ်ပုၤအဂၢၢ်ဒီးတဲကဒါက့ၢ်တၢ်ကဲထီာ်သးတဖၣ်ဒီးတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်အံၤအူအတံၤဖိသကိးဖိတဖၣ်ဒီးသးပုၤလၢအသ့ၣ်ညါဝဲဒုာ်တဖၣ်အဆိာ်န့ၢ်လီၤ.အဘဲသ့ာ်မၤန့ၢ်ဝဲဒုာ်ဒီးသ့ဝဲဒုာ်တၢ်သိာ်သယံၤ.လံာ်မာ်ဖျါအက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ကလုာ်တဖၣ်လၢတီၢ်ဩအပူၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဖး

ခိဖျိလံာ်ပူတဖၣ်ဒီးတၢ်ဂီၤမူတဖၣ်အပူၤန့ၢ်.နမိမာလိန့ၢ်ဝဲဒုာ်လၢပူတဖၣ်န့ၢ်မုာ်တၢ်လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဆိကမိာ်ဆိကမးထီာ်ဒီးသးတၢ်တူာ်ဘၣ်တဖၣ်.ဒီးအဘဲသ့ာ်အိာ်ဒီးပုၤလၢတၢ်တဲအီၤလၢအဂ့ၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ကဲထီာ်သးတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.သရဲာ်အံၤဘၣ်တဘျီကမၤန့ၢ်လၢအကတဲထီာ်ဘၣ်ယးတာ်လၢအကဲထီာ်လၢပူအပူၤဒီးပုၤလၢအဆိာ်လၢပူအပူၤတဖၣ်လီၤကိးဒီးတၢ်မနုလဲာ်န့ၢ်လီၤ.ကန့ၢ်ဝဲဒုာ်တၢ်ကလုာ်သိာ်သယံၤအသး.လံာ်ဖျါအက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ကလုာ်လၢအဆိာ်လၢတီၢ်ဩတဖၣ်အပူၤန့ၢ်အရဲာ်ခိာ်ဝဲဒုာ်လၢတၢ်ဖးလံာ်လၢအဆိအသီအခါဒီးတီးတီးတၢ်မာလိတၢ်ဟ့ၢ်တဖၣ်တၢ်ပညိာ်မၤအီၤလီၤလၢတၢ်သ့ာ်တဖၣ်အံၤအလီၤန့ၢ်လီၤ.နမိအံၤတၢ်သိာ်လီၤအီၤလၢကကသ့ၣ်ညါဝဲဒုာ်လံာ်မာ်ဖျါအမုာ်အဲးကလံးအလံာ်ခိာ်ထံးဒီးဘျးန့ၢ်လံာ်မာ်ဖျါတဖၣ်အံၤဒီးတၢ်အကလုာ်တဖၣ်လၢတၢ်န့ၢ်ဟ့ၢ်ညီၢ်အီၤဒီးမုာ်တၢ်ကတီးအဖျါမနုလဲာ်န့ၢ်လီၤ.နမိဖးဝဲဒုာ်လံာ်အကလုာ်ကလုာ်လၢအဟံာ်ပုၤဂ့ၢ်ဝဲဒုာ်လၢအဖုာ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါဟံာ်လံာ်တၢ်မနုကကဲထီာ်လဲာ်တဖၣ်လၢအဆိာ်ဒီးကတီးအဖျါလၢအသ့ၣ်ညါယာ်ဝဲဒုာ်ဒီးတၢ်ဂီၤလၢအဆိာ်ထွဲမၤစၢတၢ်ဖးလံာ်န့ၢ်လီၤ.

တက်ကွဲ

နမိကမလိကွာအသးဒီးလံာ်မာ်ဖျာ်လၢအဆိၣ်လၢလံာ်ခိၣ်ထံးအပူတဖၣ်
ဆူညါ.မလိန့ၣ်တၢ်လီၤဆီလၢလံာ်ဖျာ်အခိၣ်ဒီးအဆံးအဘၣ်စးဒီးစးထီၣ်
ကွဲးလီၤအသးလၢတၢ်သ့လံာ်မာ်ဖျာ်တဖၣ်အံၤအကွၢ်အဂီၢ်အဆိၣ်လံာ်န့ၣ်လီၤ.
လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကွဲးအပူ,အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကတီၤအဖျာ်လၢအသ့ၣ်
ညါဝဲဒီးတၢ်ကတီၤအကျိၤလၢအသ့ၣ်ညါညါန့ၣ်ဒီးစးထီၣ်သ့လံာ်ဖျာ်အခိၣ်
လၢတၢ်ကတီၤဖျာ်အခိၣ်ထံးဒီးတၢ်အဖျာ်ဖိဖဲလံာ်ကျိၤကတၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ထံးဂံၢ်ထံးဘါဝဲဒၣ်လၢတၢ်သ့ဝဲဒၣ်တၢ်တီၤအဖျာ်လၢအသီတဖၣ်ဒုးန့ၣ်ဝဲဒၣ်
တၢ်မၤန့ၣ်လံာ်မာ်ဖျာ်အကလုာ်အတၢ်ခိးတၢ်ညါန့ၣ်လီၤ.နမိစးထီၣ်သ့ဝဲဒၣ်
တၢ်ကတီၤအဖျာ်လၢတၢ်ထံၣ်အိၣ်အံၤခဲအံၤအံၤအဒိၣ် - *the, is:was.*

တၢ်မလိန့ၣ်တၢ်ထီၣ်တၢ်ဒုးအလီၢ်ကဝီၤ

နီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်

နမိကစးထီၣ်ဘူးဝဲဒၣ်နီၣ်ဂံၢ်အမံတဖၣ်,နီၣ်ဂံၢ်ဖျာ်ဒီးတၢ်အနီၣ်ဂံၢ်
နီၣ်ဒုးတဖၣ်,ဟံယုာ်ဝ,အခိၣ်ထံးကစးထီၣ်တုၤဝဲဝ,ဒီးလၢခံန့ၣ် ၂၀
ဒီးဆူညါန့ၣ်လီၤ.တဘျီတခိၣ်နမိဘၣ်တဘၣ်ကဆိကမိၣ်ဝဲဒၣ်လၢဖနမသ
အခိပညိမ့ၢ်ဝဲ“ပိးထီၣ်”န့ၣ်လီၤ.နကလိၣ်ရဲပုးအိၣ်လၢတၢ်အံၤမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတဆိၣ်
နီတမံမ့တမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်နီတမံဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နမိမလိလၢတၢ်ကမၤဒီးကွၢ်ဒီးရဲပျီကွံာ်နီၣ်ဂံၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢအ
ဟံယုာ်တၢ်ဟံဖျိၣ်,တၢ်သုးကွံာ်,တၢ်ဟံဖျိၣ်လီၤလၢအကရၢ်ဒီးတၢ်နီၤဟ့ၣ်
တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအနီၣ်ဂံၢ်ဆံးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အဒိန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်ကသ့ဝဲဒၣ်ပျီဆၣ်
ဖိကီၢ်ဖိတၢ်လိာ်ကွဲးလၢတၢ်ကဒုးန့ၣ်ကျိၣ်သၢဒုးန့ၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်လီၤ.အိၣ်လၢကရၢ်အပူ
ယုာ်ဒီးကျိၢ်အဂၤလွံာ်ဒုးဒီးကတီၢ်န့ၣ်အကသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်လၢကျိၢ်ခဲလၢာ်ဆိၣ်
ပျဲဒုလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

နမိမလိတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်,တၢ်ကွဲးဒီးမၤဒီးသ့ဝဲဒၣ်
တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအဆိၣ်ဒီးအကွၢ်အဂီၢ်တဖၣ်ဆူညါန့ၣ်လီၤ.တၢ်အကွၢ်အဂီၢ်တဖၣ်
အံၤဘၣ်တဘၣ်ကဒီးသန့အသးလၢတၢ်အလွံာ်တဖၣ်,တၢ်အကွၢ်အဂီၢ်ဒီးအဒိၣ်
အထီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထီၣ်တၢ်ဒွးအကျိၣ်

နမိၤမလိၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွး, ကိးနီၢ်ဂံၢ်အမံၤဒီးဂံၢ်အိၣ်ဆူညါဒီးယဲးက့ၤကဒါခံခါလၢၣ်
ဒီးစးထီၣ်သ့တၢ်ဒွးအကျိၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဘၣ်ယး, အဒိန့ၣ်-ထဲလဲၣ်, ပွဲၤခါလဲၣ်, ဒီး
ယံၣ်, ယံၣ်ထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်နီၢ်ဂံၢ်လၢအဆံးလၢကမၤန့ၢ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤ “လၢအ
လၢအလီၣ်” ဝဲဒၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်လီၤကွဲတဖၣ်ဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်လီၤကွဲဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤတဖၣ်အကတီၢ်, နမိၤစးထီၣ်ထီၣ်သ
တြီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတၢ်အဒိၣ်အထိခိဖျိတၢ်သ့ကွဲၣ်တဖၣ်အဒိၣ်-ထီၣ်န့ၣ်, ဖျၢၣ်န့ၣ်,
အနီၢ်ထီၣ်န့ၣ်, ယၢၤန့ၣ်, ဖံၣ်န့ၣ်, တီၣ်န့ၣ်ဒီးယဲးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ကိးန့ၣ်ဒီးအကျိၣ်လၢအဘၣ်
ထွဲဒီးတၢ်အကတီၢ်ဒီးဝုးဘျးဝဲဒၣ်မုၢ်န့ၣ်လၢတနွံအပူၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်အသးတဖၣ်
လၢအသ့ၣ်ညါညါန့ၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. အဒိန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တဘၣ်ကတီၢ်နီၣ်ဝဲဒၣ်
လၢအဝဲသ့ၣ်လဲၤဆူကွဲၣ်အလံၤရီၤဖၢးဖဲမုၢ်သၢန့ၣ်ကိးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.

နမိၤကစးထီၣ်မလိဝဲဒၣ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်အပီးအလီၤအတၢ်ကတီၢ်တဖၣ်,
အဒိန့ၣ်-ဖျၢၣ်ကမိယတၢ်ကဝီၤကျိၣ်တၢ်ကန့ၣ်လ့ၢ်ကပၤယုတၢ်အကိၣ်
လိၣ်တၢ်သၢကန့ၣ်ယုဒီးတၢ်ဖျၢၣ်အဒိၣ်စူတဘျီယီယုၣ်ဒီးတၢ်ကတီၢ်ဖျၢၣ်
အိၣ်ဆိလီၤအသးအလီၤ. အဒိန့ၣ်ယံၣ်, ဘျးအဘၣ်စၢအဖီလၢအလီၢ်ခဲ
ဒီးအဝဲညါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သမံသမိးမၤကွဲၣ်ဖဲန့ၣ်လီၤကွဲၣ်အခါ

တၢ်မလိၣ်အကတီၢ်ၤအခါ, ကတီၢ်ဆိတၢ်ဖျၢၣ်ကွဲၣ်တဖၣ်ခဲလၢၣ်ယုၣ်လီၤဟ်
ယုၣ်လၢတၢ်သမံသမိးမၤကွဲၣ်လၢတၢ်သုဖးသးကွဲးဒီးနီၢ်ဂံၢ်နီၢ်ဒွးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
အဖျိအလီၤတဲာ်တဆိၣ်ဘၣ်, ကွဲၣ်သရၣ်တဖၣ်ဟ်ဖျိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်ဘၣ်ယးဖိသၣ်
အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကျိၣ်, တၢ်ဖး, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွးတၢ်ဒီးနီၢ်ဂံၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်အံၤမၤစၢအဝဲသ့ၣ်လၢကရဲၣ်ကွဲၣ်ဒီးမၤန့ၢ်တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်ယုၣ်လၢကွဲၣ်တက့ၢ်
စ့ၣ်အဂီၢ်, မၤကွဲၣ်ထီၣ်ဖိသၣ်လၢအမလိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဆူညါဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢဖိသၣ်
လၢအလီၣ်ဘၣ်အါထီၣ်တၢ်မၤစၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤဆူၤကိၤကိးနံၤဖဲးန့ၣ်အကၢၤဒိၣ်ဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

လၢကိၤန့ၣ်,နဖိအသရၣ်ရဲၣ်ကျဲၤဝဲဒၣ်တၢ်ကျဲၤဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢအကသ့ၣ်ထီၣ်အသးလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအမၤလိၤန့ၣ်ဝဲလၢညါတဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်သကဲၣ်ပဝးလၢတၢ်လဲၤဆူၤကိၤထီၣ်တိးစးထီၣ်လၢတီၤဖိသၣ်လံၤလဲၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အကၢၤဒိၣ်ဝဲမ့ၢ်ဒ်သိးနဖိအံၤထီၣ်ကမၤန့ၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးလၢအကၢၤဒိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအကလိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤလိၤမးဒီးတၢ်ဆူၤညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နမၤစၢၤသ့ခိၣ်ဖျိ-

- တဲဘၣ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်ဝဲဘၣ်ယးဒီးကိၤမ့ၢ်ဒ်သိးနဖိအံၤအသးကရုၤလၢလဲၤဆူၤကိၤကိးနံၤဖဲး
- နဲၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်သးဝဲလၢတၢ်လၢနဖိမၤအီၤလၢကိၤတဖၣ်ဒီးတဲသကိးဘၣ်တၢ်ဒီးအကိၤသရၣ်ဘၣ်ယးတၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်လၢနအီၤလၢဟံၣ်ကသ့ဝဲန့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤန့ၣ်ယၢ်တၢ်လိၣ်ကွဲၤသကိးအနံၤအသိတဖၣ်လၢကမၤစၢၤနဖိလၢကမၤန့ၣ်အါထီၣ်အတံၤသကိးတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- သိၣ်လိၣ်နဖိလၢအကဘၣ်နီၤဟ့ၣ်လိၣ်အသးတၢ်ဒီးမၤတၢ်တကဝံၤမးတကၢၤအံၤလၢကျဲၤလဲၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်.
- ဟဲဘၣ်ဆူၤကိၤဒီးဟဲအိၣ်က့ၤနဖိလၢကိၤဘၣ်ဆာဘၣ်ကတီၢ်တက့ၢ်.
- မၤလီၤတၢ်ဝဲဒၣ်လၢနဖိဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်လၢအကဲၣ်ဂံၢ်ကဲဘါတဖၣ်လၢတသိၣ်ဘၣ်တသိၣ်ဒီးမံဘၣ်ဘျဲဘျဲကိးနံၤဖဲးတက့ၢ်.
- မၤန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်နံၤဖဲးသိးဒီးကသံၣ်သရၣ်တဖၣ်,မဲကသံၣ်သရၣ်တဖၣ်ဒီးကသံၣ်သရၣ်လီၤဆီတဖၣ်ဖဲကိၤပျါအလီၢ်ခဲမ့တမ့ၢ်ဖဲကိၤပျါကသ့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤန့ၣ်ဟံၣ်ဖိဖိဖိအနံၤသဘျတဖၣ်ဖဲကိၤပျါကသ့ၣ်အဆၢကတီၢ်ဒီးကိၤထီၣ်အဆၢကတီၢ်မၤန့ၣ်အီၤတဂ့ၢ်.

နဖိမ့ၢ်တဆူၣ်တဆူၣ်ဒီးထီၣ်ကိၤမ့ၢ်တကဲထီၣ်တခိၣ်,လၢနကဒုးသ့ၣ်ညါကိၤသရၣ်အဂီၢ်ကိးဘၣ်လီၤတဲစိမ့တမ့ၢ်ဆူၤယီၤလီၤပရတၢ်ကစီၣ်တက့ၢ်.နဖိမ့ၢ်တထီၣ်ဘၣ်ကိၤတသိၣ်တခိၣ်,တဲဘၣ်တၢ်ဒီးအသရၣ်လၢနကယုသ့ၣ်ညါန့ၣ်ကျိၤကျဲၤလၢနကမၤစၢၤနဖိလၢအလူၤကျဲၤတၢ်မၤလိၤကချူၤကျဲၤလၢကျဲၤလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.တဲဘၣ်တၢ်ဒီးကိၤသရၣ်ဖဲနဖိမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကိတၢ်ဝဲဘၣ်ယးနဖိမ့ၢ်တဆူၣ်ဒီးလဲၤထီၣ်ကိၤန့ၣ်တက့ၢ်.

မၤန့ၣ်တၢ်သးဝဲလၢတၢ်လၢနဖိမၤအီၤလၢကိၤတဖၣ်, တၢ်မၤစၢၤတၢ်လၢတီၤအေးပူၤဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤဟံၣ်ယုၣ်လၢ ကိၤအပူၤတတၢ်အပူၤန့ၣ်တၢ်အံၤနဲၣ်ဝဲဒၣ်နဖိလၢနဟံၣ် လုၢ်ဟံၣ်ပူၤကိၤကိၤအံၤအပတီၢ်ထဲလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်လၢနမၤအိၤလၢဟံၣ်သ့ဝဲတဖၣ်

- ဘၣ်တဘၣ်နကဆဲၣ်ဒီးလၢအိၣ်သကိးနလီၢ်ကဝီၤအလံာ်ရဲဒီးဒီးယုလီၢ်န့ၣ်လံာ်အတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢနမၤဘၣ်သ့ဝဲဘၣ်သးအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်နမၤလၢကတုၤတၢ်ဂီၤကွဲးဒီးတဲပူတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်နမၤလၢအကသ့ဝဲဒၣ်တၢ်မၤကွဲးဒီးတၢ်ကမၣ်အသန့လၢတၢ်ကမၤလိမၤဒီးတၢ်ဒီးမၤဝံၤတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်စုၤသးစုၤဒီးပျဲအမၤတၢ်လၢအကစၢ်တက့ၢ်.
- မၤန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢနကမၤဖးလံာ်ဒီးနမၤကိးန့ၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်အိၣ်တဖၣ်ထဲအဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဖးလံာ်အသကံာ်ပဝးလၢအဂ့ၢ်မိၤဘၣ်. တၢ်အိၣ်မၤစ့ၢ်ကိးကွဲးအဂ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ကသ့ဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်တပူၤလီၤဒီးနဟံၣ်ပီၤပီၤန့ၣ်လီၤ. ဖးဘၣ်နမၤအလံာ်လၢအဘၣ်သ့ဝဲဘၣ်သးဝဲတဘျီဝံၤတဘျီတက့ၢ်. ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကန့ၣ်လီၤဟံၣ်ယုၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. မၤအဝဲသ့ၣ်တဲဘၣ်နပူၤအိၣ်ဖျိတၢ်သ့ဝဲဒၣ်တၢ်ဂီၤတဖၣ်လၢကတဲထီၣ်တဘျီလီၤအဂီၢ်မ့တဖၣ်ပျဲအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်မၤအသးလၢအဖးလံာ်ဒီးဒုးကဲထီၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တဲဘၣ်ယးတၢ်တဲပူၤအကတၢ်ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်ဒီးဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်နမၤလၢအကဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ပူၤအကတၢ်ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သ့ဝဲဘၣ်သးဝဲခါ. ပူၤအိၣ်ကတၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်လၢအဂ့ၢ်အကသ့ဝဲလၢကွဲးလဲၣ်.
- ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကကွဲးဒီးကတဲဘၣ်နတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ကွဲးအဂီၢ်ဒီးဘၣ်မနုၤအလိလဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. အိၣ်န့ၣ်-ယကွဲးလံာ်ဆူၣ်ဖဲအဆိၣ်လၢပကစံးဘျီဒီးအိၣ်ဖျိအဆူၣ်န့ၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိအဆူၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဆၢဝါအဝးအလိလီၤ.
- မၤလိသးလၢတၢ်သ့ဝဲဒၣ်နီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်တဖၣ်ဒီးနမၤဖဲမၤသကိးကိးန့ၣ်န့ၣ်တၢ်ဖဲဒီးတၢ်မၤတဖၣ်အခါန့ၣ်တက့ၢ်. အိၣ်န့ၣ်-ပအိၣ်ဒီးပူၤတဖၣ်ခံကလၢအကတဲထီၣ်သကိးဟါခိတၢ်အိၣ်ဒီးပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢပဟံၣ်ပီၤပီၤအပူၤပူၤကညီအိၣ်ဝဲဒၣ်လွၢ်ကအလိပကလိၣ်ဘၣ်လိခိပျဲဘၣ်လဲၣ်.
- ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်နမၤလၢအကသ့ဝဲဒၣ်အဝဲသ့ၣ်အနီၣ်ဂံၢ်အတၢ်သ့ဝဲဘၣ်လၢအသိတဖၣ်လၢအကတဲထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအိၣ်ပျဲခါလဲၣ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကဘၣ်ဂံၢ်အိၣ်. အိၣ်န့ၣ်န့ၣ်“ထံၣ်”ဝဲဒၣ်တၢ်သမံၤ. မ့တဖၣ်ဖဲမ့ၢ်ထံၣ်ဝဲဒၣ်ယုၣ်မံၤဒၣ်လဲၣ်တၢ်န့ၣ်ဝဲအံၤန့ၣ်သမံၤဒီးလၢန့ၣ်တခါသမံၤန့ၣ်လီၤ.
- နမၤကွၢ်တၢ်ထီၣ်တၢ်ဒုးခိဖျိတၢ်တဲသကိးတၢ်ဒီးနမၤဖဲနမၤအိၣ်တၢ်အခါ. လဲၤပူၤတၢ်အခါမ့တဖၣ်ဖဲလုၢ်ထံအခါဘၣ်ယးတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်တဒ်သိးလံာ်အသးန့ၣ်ကမ့ၢ်ဝဲလၢ-အထီၣ်န့ၣ်မ့တဖၣ်အပုၣ်န့ၣ်. အတီၢ်န့ၣ်မ့တဖၣ်အဘၣ်န့ၣ်ဒီးအဖျိန့ၣ်အယၢန့ၣ်တဖၣ်လီၤ.
- မၤအန့ၣ်လၢအကလုၤလီၤထံမ့တဖၣ်မဲးကမ့ၢ်တဖၣ်လၢတၢ်အတဖျါအပူၤအကတဖျါဒီးမၤအဆၢတဲာ်လၢတၢ်အဝဲလဲၣ်တခါအိၣ်အါလဲၣ်. မ့တဖၣ်မၤအသသံသမံၤဒီးကွၢ်တၢ်ကံးညာ်ဒါဘၢမိၤနီၣ်ခိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢအကကျၢ်ဘၢမိၤနီၣ်ခိၣ်ခါန့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်နမၤလၢအကကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ်လၢအဆိၣ်လၢန့ၣ်ဆၢတၢ်ဘၣ်တုၤအကျါဒီးမၤအသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- တဖျါတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်ဒီးနီၤဖးအိၣ်ဆူၣ်ကရၢ်တဖၣ်အပူၤဒီးတဲသကိးအကွၢ်အဂီၢ်. အိၣ်အထီၣ်. အတၢ်တၢ်အသးအကျိတဖၣ်ဒီးဖဲဖိၣ်ကွၢ်အခါတူၢ်ဘၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ကွၢ်သကိးနမၤအဟံၣ်ပီၤပီၤအတၢ်စံၣ်စိတဲမိၤဖျိတၢ်သ့ဝဲဒၣ်တၢ်ဂီၤတဖၣ်. တၢ်ဖိးတၢ်လိတဖၣ်ဒီးခိဖျိတၢ်တဲပူၤပူၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တဲဘၣ်အိၣ်ဘၣ်ယးနဘျးနတၢ်တဖၣ်. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဖျိတၢ်လီၤဖဲလဲၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်မ့တဖၣ်လီၤ. ဆီလီၢ်အသးဒ်လဲၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်အသးအိၣ်ဒၣ်ထဲနမၤအသးန့ၣ်အခါန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးထီၣ်လၢအဂတဖၣ်လၢန့ၣ်ဒီးန့ၣ်အဂီၢ်

ဝဲသကိးတၢ်ဒီးန့ၣ်

လၢက့ၢ်န့ၣ်န့ၣ်မၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်ဘၣ်ယးတၢ်အဂ့ၢ်ဒိၣ်လၢတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.
န့ၣ်မၤအဂီၢ်န့ၣ်ဒုၣ်ဒုၣ်ဒိၣ်တၢ်ဝဲတၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ယးတၢ်လၢအမၤဝဲဒၣ်လၢက့ၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.သံက့ၢ်အဝဲသ့ၣ်
လၢကရဲၤပုၤန့ၣ်န့ၣ်မ့ၤတမ့ၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအကဲထီၣ်လၢတန့ၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.
သံက့ၢ်ဘၣ်တၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ကထုးန့ၣ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖဲအဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တသ့နီၣ်တမံၤအခါတက့ၢ်.
သံက့ၢ်ဘၣ်တၢ်သံက့ၢ်တဖၣ်လၢ“တၢ်အိးဟံၣ်အိး”မ့ၢ်ဒ်သိးန့ၣ်မိကစဲးဆါတၢ်အါန့ၢ်“မ့ၢ်”မ့ၢ်တမ့ၢ်“တမ့ၢ်ဘၣ်”န့ၣ်တက့ၢ်.အဒိန့ၣ်-
တၢ်လၢန့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးအိးအဒိၣ်ကတၢ်လၢန့ၣ်မၤအိးလၢတၢ်ဖိသ့ၣ်တန့ၣ်အိးန့ၣ်မ့ၢ်မန့ၣ်လဲၣ်ဒီးသ့တမ့ၢ်တန့ၣ်အိးလၢက့ၢ်န့ၣ်
န့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးဖဲအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.မၤလိၣ်တၢ်န့ၣ်သးလၢန့ၣ်ကတဲဘၣ်စ့ၢ်တၢ်လၢန့ၣ်မၤအိးလၢတန့ၣ်အိၣ်န့ၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်.

ဝဲဘၣ်တၢ်ဒီးက့ၢ်သရၣ်

မၤန့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိးလိၣ်န့ၣ်ဒီးန့ၣ်အက့ၢ်သရၣ်ခဲအဲၤခဲအဲၤတက့ၢ်.န့ၣ်အိၣ်ဒီးကျိၤကျဲအကလုာ်ကလုာ်လၢန့ၢ်လၢန့ၣ်မၤအိးန့ၣ်
လီၤ.န့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးဝဲတၢ်ဒီးန့ၣ်အက့ၢ်သရၣ်လၢအတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤတံာ်တံာ်တၢ်ဒီးအဂ့ၢ်ကတၢ်န့ၣ်မၤန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ပးသိတက့ၢ်.

ဟ့ၣ်လီၤမၤအဂီၢ်တၢ်လၢတီၤအးအဂီၢ်

န့ၣ်အက့ၢ်သရၣ်ဘၣ်တဘၣ်ကယုထီၣ်တၢ်မၤအဂီၢ်တၢ်ကန့ၣ်ဝဲဒၣ်မိသ့ၣ်တဖၣ်ပးလံာ်လဲၣ်.မၤအဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်
လၢကဘၣ်ကွဲးဒီးတၢ်တုတၢ်ဂီၤတၢ်ဖိၣ်.တဘျီယီမၤအဂီၢ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲအတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤတဖၣ်.တၢ်လဲၤက
သ့ၣ်ကသိတဖၣ်ဒီးမ့ၢ်ပူၤလီၤလီၤဆိဆိတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်တဘၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤဟ့ၣ်လၢက့ၢ်မိၣ်မိၣ်ပၤဒီးထံမိကီၢ်ဖိ
(P&C) အကရၢအပူၤမ့ၢ်မုၢ်သးမၤကလီၤတၢ်လၢက့ၢ်အတၢ်အိၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

က့ၢ်သရၣ်တဖၣ်ညီၣ်န့ၣ်လိာ်ဘၣ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢတၢ်ကသ့ၣ်အိးလၢန့ၣ်လၢ.တၢ်စုသ့ၣ်ခိၣ်ဘၣ်.တၢ်ဒူးဒီးခဲအ့ၣ်အဂီၢ်အဒိၣ်
ဆုကၢန့ၢ်သ့ၣ်.တၢ်ပိးတၢ်လီၤအက့ၢ်အဒိၣ်.ကျိၣ်အက့ၢ်.တၢ်အဒိၣ်ထံပလီ-စရိအဲၤကတၢ်တသ့ဘၣ်.သံက့ၢ်ဘၣ်သရၣ်
တဖၣ်ဘၣ်ယးတၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအဝဲသ့ၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်တက့ၢ်.

ပးသကိးလံာ်တပူၤယီ

ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဲၣ်ဝဲတၢ်ပးန့ၢ်အိးအလံာ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အါကတီၢ်လၢန့ၣ်သ့ၣ်အိးလၢတၢ်ပးသကိးလံာ်တပူၤယီအဲၤမၤအဂီၢ်န့ၣ်မၤန့ၢ်သး
လၢအအဲၣ်ပးလံာ်ဒီးဝီၢ်တြိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.န့ၣ်စးထီၣ်အိးလၢအဆိန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်လီၤ-န့ၣ်အိၣ်အိၣ်ကတဲာ်ကတီၢ်လံာ်အသးအါ
အါလၢက့ၢ်အဂီၢ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ညီၣ်န့ၣ်ဒီးကျိၣ်ဒီးကျဲအဂ့ၢ်အါမၤလၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

လီၢ်ကဝီၤလံာ်ရိအးန့ၣ်မ့ၢ်လံာ်ဒီးတၢ်ပးအဂီၢ်ပိးလိတဖၣ်အတၢ်ထူးတၢ်တီၤအလီၢ်အယီ-ပျဲန့ၣ်လၢန့ၣ်မၤန့ၢ်ထုထုထီၣ်လံာ်လၢအဘၣ်
သ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဖဲတြိန့ၣ်လီၤအမၤလၢက့ၢ်အခါ,မၤလိၣ်တၢ်လၢန့ၣ်ကန့ၢ်
သ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ယးမ့ၢ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်လၢ
အတဘၣ်လိာ်အသးဒီးအိးမ့ၢ်တမ့ၢ်
တၢ်ဆုးတၢ်ဆါအတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
န့ၣ်အိၣ်ဒီးမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်လီၤ
လီၤဆိဆိတမိသံက့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်
အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမန့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်
အဲၤအဂီၢ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.တၢ်အဲၤကဲထီၣ်
စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤအဂီၢ်လၢသရၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢအကသ့ၣ်
ညါဝဲလၢမ့ၢ်န့ၣ်အိၣ်ထံဝဲဒၣ်ကသံၣ်သရၣ်
လီၤဆိဆိန့ၣ်လီၤ.

ISBN 978-0-7307-4564-8

9 780730 745648 >

